

### [Jørgen Gram.]

her komme ind paa. Det Afvandingsarbejde, der for 10—15 Aar siden blev udført, viste jo en ret stor Overskridelse.

Om Virkningerne vil jeg gerne sige: Naar Grundskyld, maalt efter Hornkvægbestand, paa Rømø ligger ca. 50 pCt. lavere end i det øvrige Land, maa dette Forhold, naar Færdselsdæmningen opføres, udjævnes og Erhvervsforholdene baade for Landmænd, Arbejdere og Haandværkere gøres lige, saaledes at disse bliver ligestillede.

Naturligvis vil Værdierne stige af sig selv. Den lettere Adgang til Badestranden vil føre Folk derover og give en stigende Omsætning. Det er at haabe, at Folk frivilligt vil søge dertil, ellers vil man maaske blive nødt til at række en hjælpende Haand for at føre Strømmen derhen; om det kan ske gennem Institutionen Folke-Ferie eller hvordan, er en Sag for sig, Betydningen for Folkesundheden af, at Folk faar Adgang til en stor god Badestrand, er naturligvis ikke til at maale.

Udførelsen er tænkt at skulle strække sig over 4 Aar, og der vil blive Arbejde til ca. 600 Mand i 200 Dage à 8 Timer. Det er opgjort, at der vil spares 1,4 Mill. Kr. i Arbejdsløshedssunderstøttelse.

Det er med noget blandede Følelser, man gaar ind paa dette Problem. Det er udmærket, hvis arbejdsløse, gifte, ufaglærte kan finde Beskæftigelse, men mon det ikke vil volde større Vanskeligheder ved dette Projekt, end man regner med? Det er en tyndt befolket Egn, der er store Afstande, og det er ikke let at flytte Arbejderfamilier i den omhandlede Tid, det vil blive kostbart, og det er ikke heldigt, hvis en Del Familier skulde bosættes derude uden at have Erhvervsmuligheder, naar Arbejdet er fuldført; det vilde baade for de paagældende Familier og for Egnen være en Ulykke. Og den unge Arbejdskraft maa ikke drages ud fra Landbruget til dette af Staten iværksatte Arbejde. Landsdelen har i Forvejen for lidt kvindelig Arbejdskraft, de unge Kvinder er i ret udstrakt Grad beskæftigede i Tekstilfabrikkerne, den eneste Fabrikvirksomhed, vi har i Sønderjylland. Hvis de unge Mænd ogsaa blev draget bort fra Landbruget, vilde Landbrugerne være vel rejst. Der er Antydning af, at de unge i Medfør af Lov om unge arbejdsløse og langvarigt arbejdsløse skulde komme i Betragtning. Vi er imod dette, dels fordi der kan anvises Arbejde, og dels fordi Arbejdet derved bliver væsentligt dyrere, idet der bevisligt for samme Arbejde betales et ikke

saa lille Tillæg til den gængse Tarifføn. Og for den Entreprenør, der maatte paatage sig Arbejdet, vil disse Loves Inddragning under Udførelsen vanskeliggøre hele Entreprisen, i alle Tilfælde forlænge den Tid, der medgaar til Arbejdets Udførelse.

Efter Lovforslaget forbeholdes Landvindingsretten for det offentlige, for saa vidt der indvindes Land ved de igangsatte Foranstaltninger. Det er rigtigt, dog forekommer det mig nødvendigt, at Linierne bliver helt klare, eventuelt ved Køb fra Statens Side af de Begyndelser til Landvinding, som maatte være til Stede og tilhøre Lodsejerne, men som først langt ud i Fremtiden vil faa virkelig Værdi for disse, fordi den enkelte ikke faar det systematiske Arbejde udført, der nu engang skal til, men som kun Staten kan sætte og holde i Gang, og som den for Resten ogsaa burde gøre i dette Tilfælde. De Resultater, man baade i Holland og Tyskland har naaet, er imponerende, de giver Vished for, at ogsaa vi her kunde tage en Landsopgave op, der i Fremtiden vilde blive skrevet paa vor Tidsalders Aktivside. I 100 Aar er der slet intet gjort for at fravriste det graadige Vesterhav noget, heller ikke i de 50 Aar under tysk Styre. Ja, vi maa egentlig langt længere tilbage, mange Aarhundreder, før vi træffer det seje, udholdende Tag med Vesterhavet, endda med de primitive Hjælpemidler, man havde dengang. Det synes os derfor mærkeligt, at man har udskudt Igangsættelsen af Tilslikningen, som vilde koste en Bagatel i Forhold til det foreliggende Projekt; den har man ikke villet gaa i Gang med paa nærværende Tidspunkt. Der vilde med højst 100 000 Kr. aarlig kunne skabes store Resultater straks, og det vilde blot være en Fortsættelse mod Syd af det Arbejde i Klitterne, som man længere nordpaa i Jylland stadig er i Gang med ved Vedligeholdelse og Tilplantning af Klit-arealerne.

Jeg opfordrer derfor paa Partiets Vegne Ministeren til i Udvalget at drøfte ogsaa dette, om vi ikke skal gaa i Gang med Landvindingen nu. Vi synes, det burde være saadan. Vadehavet ved den jyske Vestkyst er et uhyre Areal paa ca. 60 000 ha. Der er forholdsvis lette Muligheder for at faa et Areal paa Størrelse med Falster som Fastland og med Danmarks frugtbarste Jord. Lad os ikke fortsat lade denne Mulighed ligge hen, men gaa i Gang med den! Tempoet kan vi saa tales ved om med Ministeren i Udvalget.